



CONCORDIA

# CONCORDIA RAAKT JE

Jaarverslag 2022



## CONCORDIA RAAKT JE

En dat kon gelukkig weer, dit afgelopen jaar.

2022 was het jaar van weer opbloeien, maar ook van herbezinning en nieuwe plannen. Concordia transformeert, zoals de gehele culturele sector. Onze intentie om te groeien naar een cultureel Warenhuis werken we komend jaar concreet uit. We hebben er zin in!

De komende periode wwerken we dan ook met focus aan een aantrekkelijke, creatieve en innovatieve stad. Samen met andere partners en culturele instellingen, ondernemers en de stadsbewoners. Een geslaagd voorbeeld van wat we in samenwerking kunnen bereiken is de Museumnacht 2022. Nooit eerder waren zoveel bezoekers op de been om deel te nemen aan dit culturele evenement. Ik verheug me dan ook op de editie van 2023. Een ander hoogtepunt was het 40 jarig bestaan van Het Vestzaktheater. Gevierd met een interactieve mix van terugblikken en vooruitkijken. Ook sloten we opnieuw aan bijde Dutch Innovation Days. Komend jaar denken en

bouwen we als strategisch partner graag mee aan een succesvolle derde editie van dit evenement om kunst, technologie, wetenschap en ondernemerschap stevig neer te zetten. De wereld is in beweging. En Concordia beweegt mee, vol optimisme en plannen, met een open blik naar de toekomst. We blijven raken. **Roswyde Burgman - Directeur / bestuurder**

## ZAKELIJK NETWERK

Ons zakelijke netwerk is essentieel om verbonden en zichtbaar te zijn. Zo kunnen we inspringen op de behoeften en vragen die leven en onze expertise hierop in te zetten. Kunst kan ook zakelijk verbinden, omdat het ogen opent, inspireert

en vanuit een ander perspectief laat kijken. We onderhouden relaties met netwerken in de regio en zijn actief betrokken bij o.a. INN Twente, Stichting Fris en Ronald Mc Donald Business Breakfast club.

**“Concordia transformeert.  
Met een open blik naar de toekomst”**

## PODCAST 'GEEN KUNST AAN'

In de podcast die we afgelopen jaar zijn gestart, praten we met kunstenaars, ondernemers en stadsgenoten over wat kunst voor hen betekent en hoe het hen helpt om geïnspireerd en gefocust te zijn. We maken het gesprek toegankelijk en verbinden een breed publiek aan kunst en cultuur.

## VERHUUR RUIMTES

Onze prachtige zalen in hartje Enschede hebben allemaal een eigen sfeer. We denken graag mee om van elk event een echte beleving te maken. Zo organiseerden we voor Saxion een heerlijk, Indiaas 5 gangen diner, inclusief aankleding, gastheerschap en sprekers.

## CONCORDIA SHOP

Producten van kunstenaars en kleine merken. Duurzaam en fair trade.

Onze bestsellers van het afgelopen jaar waren de vogelvoederhuisjes van bamboe.

## WEBSITE EN VISUELE IDENTITEIT

In december is onze nieuwe website gelanceerd waarmee ons publiek zowel op mobiel, als op desktop en iPad in een fijne, gebruiksvriendelijke flow door ons aanbod kunnen navigeren.

De klantreis en beleving van de bezoeker staat centraal. De visuele identiteit vertegenwoordigt ons karakter en onze doelstellingen. Je vindt 'm terug in al onze uitingen. We gaan voor een consequente en herkenbare uitstraling: avontuurlijk, inspirerend, eigenzinnig en toegankelijk.



## TALENTONTWIKKELING MET CROSS TIC

Het eerste jaar van talentontwikkelingsproject Cross-TIC is in sneltreinvaart verlopen. In 2022 hebben 18 cross-mediale makers de kans gekregen hun werk verder te ontwikkelen. Bij verschillende Twentse culturele partners werkten zij aan mediaproducties, video's, audio-composities, VR-games, performances, 3D-prints, AR projecten en andere kunstwerken. Hun werk was te zien bij de Maakplaatsen in de 14 bibliotheken van Twente, bij Theater on Tour, tijdens GGOBOT, in tentoonstellingsruimte B93 in Enschede, in de verschillende Broedplaatsen van Twente. Een aantal werken is zelfs in Eindhoven geëxposeerd tijdens de Dutch Design Week en in de verschillende Broedplaatsen van Twente.

## DOUBLET, EXPOSITIE IN DIALOOG

In 2022 ging de expositieserie Doublet van start, waarin twee kunstenaars elkaar ontmoetten, en zich via hun werk tot elkaar konden verhouden: "Publiek kan begin 2023 ook online de dialoog aangaan met de kunstenaars en hen volgen op het digitale platform van Doublet dat wordt gelanceerd. De eerste twee Doublet's hebben bijzondere gesprekken opgeleverd. Een aantal is terug te vinden op onze website.

Terugkijkend is het bijna niet voor te stellen dat we nog maar pas een jaar geleden in een lock down zaten. Voor Concordia was deze periode moeilijk, maar heeft het ook voor vernieuwing gezorgd.

Hybride voorstellingen en een mooi online aanbod.

In 2022 nam **Willem Jaap Zwart** afscheid. Na 8 jaar creatief en innovatief leiderschap droeg hij het stokje over aan **Roswyde Burgman**. Willem Jaap was een zeer succesvolle en geliefde meewerkend voorman. Het is niet eenvoudig om in zijn voetsporen te treden. De Raad van Toezicht heeft echter met bewondering gezien hoe Roswyde zich snel en professioneel heeft ingewerkt. Met een groot hart voor kunst en oog voor de medewerkers maakt ze plannen om de toegankelijkheid van cultuur voor de mensen in Enschede weer een stap verder brengen.

Hanneke Klopper, Voorzitter  
Raad van Toezicht Concordia

## LEAFDE

In de Augmented Reality installatie LEAFDE van ontwerper en beeldend kunstenaar Ton Nieuwenhuis worden de verhalen van planten ingezet om menselijke verhalen te vertellen. De installatie is ontwikkeld onder begeleiding van Tetem in samenwerking met Theater Sonnevank, Universiteit Twente en Wageningen University & Research.

## ENTRAINMENT

EnTrainment was een bijzondere cross-mediale voorstelling van Cross-TIC maker Yannick Wandel, die hij speciaal maakte voor één van de locaties van Theater on Tour. Rondom een verlaten treinwagon bij Tweekelo componeerde hij een performance met 12 acteurs en dansers,

die elk op verschillende manier een verhaal vertelden over de trein. Het publiek kon middels verschillende audio-tracks op een koptelefoon invloed uitoefenen op de ervaring. Het project werd ondersteund door Theater On Tour (Concordia en Wilminktheater) en Theater Sonnevank.

## ONTMOETINGEN

We hebben in 2022 veel verschillende ontmoetingen geïnitieerd en gefaciliteerd. Lokale kunstenaars werden tijdens de MeetUs events met KunstNonStop maandelijks verrast met een gastspreker van binnen maar ook van buiten het culturele veld. We organiseerden rondleidingen waarin we bezoekers lieten kennismaken met de exposities en kunstwerken in opbouw. Ook de jonge garde beeldend kunstenaars van het kunstenaarsverband Creo Collective kregen dit jaar bij ons een eigen podium. In de torenkamer aan de Langestraat waren doorlopend exposities van hun leden te zien.

## ONLINE

Fris je timeline op met nog meer beeldende kunst in en uit Enschede via ons Instagram account **@concordia\_kunstruimte**. Hier ontmoet je o.a. nieuwe kunstenaars die we een podium bieden via **#takeovers**.





**“Een film, zo bijzonder dat het eigenlijk niet te beschrijven is”**

## FILM- EN BEELDEDUCATIE

We willen kinderen en jongeren kritisch leren kijken en betekenis laten geven aan wat ze zien. In 2022 hebben 1990 leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs deelgenomen aan een film- of beeldactiviteit bij Concordia.

## ANIMATIELAB

Voor het basisonderwijs is samen met de theatermakerij het ‘AnimatieLAB’ ontwikkeld. Een digitale speeltuin met de focus op stopmotion waarin alle vrijheid wordt gegeven een animatie te ontwikkelen.

## BEELDBASTARDS

Onze lessenserie Beeldbastards voor het vmbo is ontwikkeld met Het Stedelijk Zwering in Enschede, Het Erasmus in Almelo en de Theatermakerij. Over film, reclame en vloggen. Docenten en leerlingen bedachten zelf de vormgeving van het lesmateriaal en hebben de lessen getest. Leerlingen kunnen nu bijvoorbeeld een profielwerkstuk in beeld inleveren en hebben geleerd wat handig en verstandig is bij het online posten van video’s en foto’s.

## TWENTS SCHOLIEREN FILMFESTIVAL

We organiseerden dit jaar een kort filmfestival met als thema: ‘Water’. We kregen allerlei soorten films binnen van documentaire tot vlog, van comedy tot horror. Leerlingen met inzendingen in de top 10 ontvingen van de jury zowel technisch als inhoudelijk feedback. In de jury: filmexperts en een vertegenwoordiger van het Waterschap Vechtstromen. Een mooie samenwerking met Tetem, filmhuis Oldenzaal, Filmhub Oost en scholen uit Twente en de Achterhoek.

Er deden in totaal 12 scholen mee, 1084 leerlingen waarvan 80 aanwezig bij de prijsuitreiking.



## DE ITALIAANSE FUTURISTEN

Een middag met performances, historische films en een lezing door Eye Filmmuseum, ter gelegenheid van de tentoonstelling Marinetti en het futurisme, in Rijksmuseum Twenthe. In de jaren 1910 riepen de futuristen in Italië op tot een kunst vol snelheid, activisme en agressiviteit. Film was het medium dat het dichtst bij deze idealen kwam - maar ze maakten er slechts een handvol van. Een selectie daarvan was te zien in onze theaterzaal. Met als speciale gast Professor Russolo die de films voorzag van live muzikale begeleiding en performances, geheel in stijl van de futuristen.

## MOONAGE DAYDREAM + AFTER PARTY

Eén van de best bezochte films van het jaar was de meeslepende muziekfilm Moonage Daydream. De film is zo bijzonder dat die eigenlijk niet te beschrijven is: geen docu, geen concertfilm, geen biopic, maar een soort ruimtereis naar het unieke universum van David Bowie, boordevol nooit eerder vertoonde beelden. In de premiërewEEK vierden we dat met een speciale vertoning met Bowie-after party bij Stanislaus Brewskovitch.

## KNOR MET STOP-MOTION-WORKSHOPS

De Nederlandse stop-motion-animatiefilm Knor was één van de grote hits van het jaar. Leden van onze filmclub zagen de film al in mei als voorpremière, de hele zomer was Knor als familiefilm te zien en konden kinderen in een workshop zelf een stop-motion-filmpje maken.

Mede dankzij de bekroning met het Gouden Kalf voor de beste Nederlandse film van het jaar in september, bleef Knor ook nog een hit tijdens Cinekid in de herfstvakantie!

## REAR WINDOW OP DE BINNENPLAATS VAN STANISLAUS BREWSKOVITCH

Van april tot en met september vertonen we maandelijks een openluchtvertoning in de 'Sjikker-tuin' van Stanislaus Brewskovitch. Met dit jaar als hoogtepunt de vertoning van Hitchcocks klassieker Rear Window. Welke film kan je nou beter bekijken op die binnenplaats, met uitzicht op de appartementen rondom, dan Hitchcocks voyeuristische meesterwerk?

## TOP 10

De best bezochte films van 2022

1. Twente Op Film
2. Moonage Daydream
3. The Duke
4. Knor
5. The Worst Person in the World
6. Downton Abbey: A New Era
7. Good Luck to You, Leo Grande
8. Drive My Car
9. Close
10. Licorice Pizza

## 40 JAAR VESTZAKTHEATER

Tijdens een ware Bonte Avond op 18 november vierden we de 40<sup>e</sup> verjaardag van het Vestzaktheater. Publiek was zowel te vinden in het mooiste kleine theatertje van het oosten als via een interactieve livestreamverbinding. Verschillende generaties inspireerden elkaar en benadrukten de waarde van het Vestzaktheater.

Honderden plekken in 't land,  
die zo belangrijk zijn als water.  
Laten we prijzen allemaal,  
lang leve de kleine zaal,  
En leve het theater.

*Jan van Houwelingen (cabaretier)*  
*Ihkv 40 jaar Vestzaktheater*

## MARIE

Woonzorgcentrum De Posten in de wij Wesselerbrink heeft een nieuwe bewoner, namelijk de Twentse Marie! Marie is een theatrale klankkast over taal en thuis. Wie haar deuren opent, hoort Marie in haar moedertaal praten over hoe ze een nieuw thuis maakt in het verzorgingshuis.

Bewoner Jan mocht 2 kastjes openmaken: wat er toen gebeurde... geweldig! Jan zat helemaal in het verhaal van Marie en antwoordde alsof hij bij Marie aan tafel zat. Zo bijzonder.

*Marianne Kleinsman-Temmink (welzijnscoach  
zorgorganisatie Carintreggeland)*

## REGENBOOGDAGEN

Tijdens de queer art vrijmibo en de voorstelling X Y WE werd er openlijk en in een veilige omgeving gesproken over queer en kunst. Prachtig om aanzet door kunst te reflecteren op wat er speelt in de samenleving. Publiek was zichtbaar geraakt.

XX chromosomen vormen een vrouw,  
XY chromosomen vormen een man.  
En toen ik vroeg, kan dan ook ... zei de leraar:  
Nee, dat bestaat niet.  
Wij bestaan niet. Zeiden ze.  
Zeg het maar tegen niemand. Zeiden ze.  
Dus leven wij ongezien, ongehoord.  
En zijn jullie gaan geloven, dat wij niet bestaan.  
Tot nu.

*Marleen Hendrickx*  
*(theatermaakster en intersekse persoon)*



# MUSEUMNACHT 2022

Wat hebben we genoten van deze nacht vol culturele verrassingen in Enschede. Heerlijk struinen van de ene culturele hotspot naar de andere. Een kleurrijk en divers programma voor jong en oud. Dat smaakt naar meer. Concordia presenteerde een muzikale en visuele reis in 5.1 surround sound met Ambedo. Een melancholische trance waarin de bezoekers volledig opgingen in levendige details die alle zintuigen prikkelen. De grootste klapper was ons feestje in de grote kerk op de Oude Markt waar je tot in de late uurtjes kon dansen op filmmuziek, met lokale DJ's en bijpassende visuals.

- 2067 bezoekers
- 15 locaties: Tetem, Museumfabriek, Tubantia, theatertruck Sonnevank, Rijksmuseum Twenthe, WARP, Sickhouse, Studio Comp, Metropool, Kaliber, Muziekcentrum, Bokscub Twente, Concordia in de theaterzaal en in de grote kerk aan de Oude Markt, Studio Complex.

## Andere hoogtepunten

- De voorstelling Filter van Sonnevank.
- Het Woord is NU: spoken word, rap, verhalen en singer-songwriters in de boksring van Bokscub Twente.
- De voorstellingen van Symphony of Fire in de Museumfabriek

- De creatieve en experimentele innovaties op alle gebieden van kunst door WARP, Sickhouse, Tetem en Studio Complex.
- Dansen op de Krant: dj's op de redactievloer van Tubantia in het Balengebouw, met uitzicht over de Museumlaan.

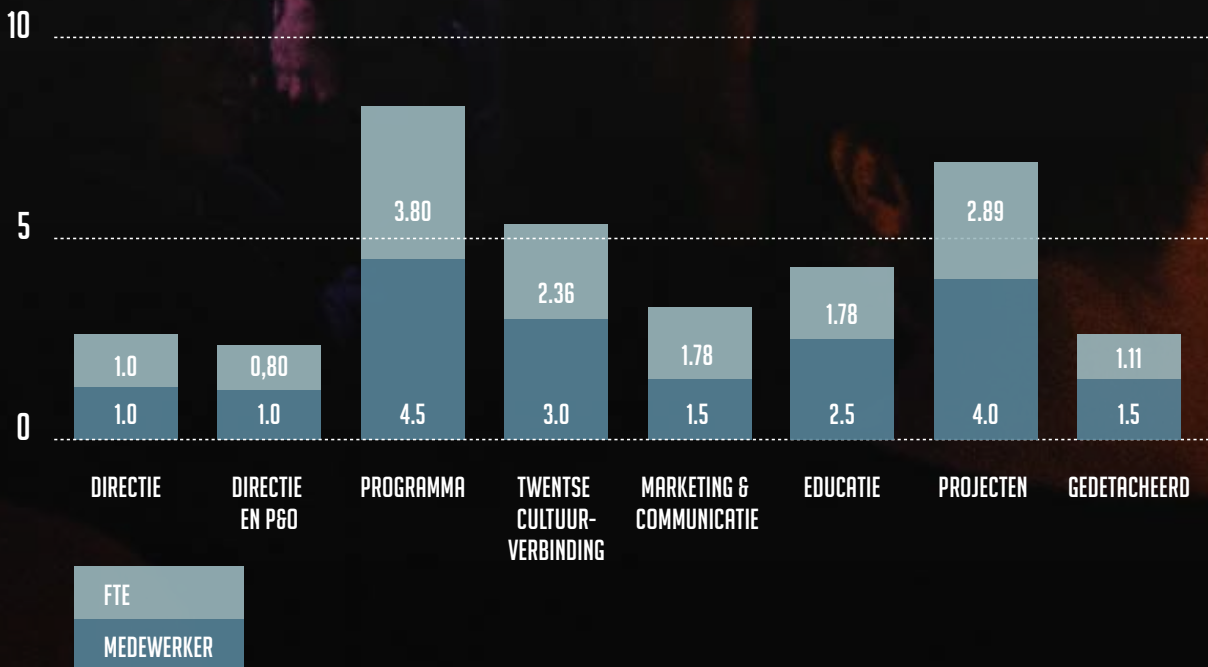
## CREATIEVE BROEDPLAATSEN TWENTE

Creatieve ideeën en ondernemende geesten genoeg in Twente. Verschillende creatieve broedplaatsen kregen afgelopen jaar dan ook geld en ondersteuning vanuit de Regiodeal. De gemeente Enschede is penvoerder van de broedplaatsen en Concordia ondersteunt in het aanjagen en in de marketing / communicatie. Saxion neemt de monitoring/evaluatie en coaching voor haar rekening en Tetem is verantwoordelijk voor de netwerkvorming.

- 18 broedplaatsen, voortkomend uit de 1e ronde (september 2020) en 2e ronde (juni 2021).
- Verdeeld over 11 van de 14 gemeenten in Twente, plus 2 broedplaatsen die online werken en heel Twente als werkgebied hebben.
- Extra budget van Twente Board en Provincie Overijssel voor een 3e ronde, waarvan € 1.140.000 projectgeld, te verdelen over nog eens 12 broedplaatsen.

## BESTUURSVERSLAG 2022

De organisatie was er in 2022 op gericht zowel het inhoudelijke programma als de samenwerkingen, co-creaties, innovatie en ontwikkeling van aanbod en projecten zo goed mogelijk te faciliteren en ondersteunen. Dat doen we zowel administratief, op het gebied van HR, bedrijfsvoering en sales (14 medewerkers / 8,65 fte). 13 stagiairs werkten met ons mee, waarvan 4 afstudeerders en 2 werkervaringstagiairs. Onze 120 vrijwilligers zijn natuurlijk goud waard, waarvan 5 leden Raad van Toezicht. Verder bestond de organisatie dit jaar uit:



## CULTUUREDUCATIE ENSCHEDE

Samen met het onderwijs, het culturele veld, de gemeente en de opleiders werken we aan betekenisvol cultuuronderwijs. In 2022 hebben 11 leerkrachten de cursus voor interne cultuurcoördinator gevolgd. Zij zorgen ervoor dat kunst- en cultuur-educatie een verankerde plek in het curriculum van hun school krijgt. Het online Cultuurmenu biedt een compleet overzicht van het kunst- en culturaanbod van aanbieders uit Enschede aan scholen. Via het menu zijn in 2022 alle 13.500 leerlingen van alle 70 Enschedese basisscholen in aanraking gekomen met kunst en cultuur. Daarmee hebben we ook het (voortgezet) speciaal onderwijs bereikt.

“Wist je dat 20% van de Enschedese bevolking laaggeletterd is? Mede daardoor staat taalonderwijs ook bij Cultuureducatie Enschede hoog op de agenda.”

*Emma Bouman, projectleider Cmk*

Met het experiment ‘Verlengde Schooldag’ is gewerkt aan de koppeling tussen cultuureducatie onder en na schooltijd. Kansengelijkheid is hierin een belangrijk thema.

“Cultuureducatie heeft al jaren een positief effect op de kinderen. Via de Verlengde Schooldag bieden we kinderen de kans om hun talenten te ontdekken. Ook buiten schooltijd!”

*Mariël Wesselink, directeur basisschool De Windroos*

“De echte wereld bestaat ook niet uit allemaal losse vakken. Cultuur en techniek zijn onlosmakelijk verbonden aan het thematisch werken.”

*Daan Eyckelhof, directeur CBS De Zevenster*

“Voor ons is een cultuureducatieve activiteit echt geslaagd als het lukt om de leerlingen uit hun comfortzone te laten stappen, ondanks de aanvankelijke weerstand.”

*Maureen ten Zijthof en Elsbeth Comello, ICC'ers, docenten VSO Neon College*

**“Een cultuureducatie-activiteit is voor ons pas echt geslaagd als het lukt de leerlingen uit hun comfortzone te laten stappen”**



## TECHNOLOGIE PLATFORM ENSCHEDE

Kinderen zijn de uitvinders van morgen. Of het nu gaat om leven, wonen of werken, wetenschap, technologie en duurzaamheid worden voor iedereen steeds belangrijker. De Nederlandse regering stelt daarom niet voor niets dat wetenschap, technologie en duurzaamheid (W&T&D) verplicht onderwezen moeten worden in het primair en voortgezet onderwijs.

Het Technologie Platform Enschede (TPE) is ontsprongen uit de bovenstaande visie op techniekonderwijs. Met het platform zijn we een publiek-private samenwerking van basisscholen, middelbare scholen, private onderwijsinstellingen, onderzoeksinstituten en bedrijven in Enschede om W&T&D-onderwijs te stimuleren. Dit maakt ons een vindingrijke ontwikkel- en samenwerkingspartner voor belanghebbenden in de stad om kinderen te onderwijzen over de technologie van morgen in Enschede.

Jaarlijks organiseert het TPE het onderwijsprogramma Kids4Twente om W&T&D-onderwijs te stimuleren in scholen. Dit schooljaar participeert een groeiend aantal van 11 basisscholen, waaronder 30 leraren en bijna 1000 basisschoolleerlingen. Nog niet eerder bereikte Kids4Twente zoveel leerlingen. Daarnaast participeerden 12 aanbieders van W&T&D-onderwijs in Kids4Twente om leraren te ondersteunen, waaronder de UT, het Rijksmuseum en Tetem.



**“Leerlingen kunnen nu een profielwerkstuk inleveren in beeld”**

“Met Kids4Twente kan ik de muren van mijn klaslokaal doorbreken en mijn leerlingen de wereld van technologie laten ontdekken.” *(deelnemer K4T)*

“Kids4Twente ontzorgt me met het onderwijzen van wetenschap, technologie en duurzaamheid. Volgend jaar doe ik weer mee.” *(deelnemer K4T)*

“Via Kids4Twente kom ik in gesprek met leraren en kan ik waar gewenst ondersteuning bieden in het onderwijzen van W&T&D.” *(onderwijsaanbieder K4T)*

“Het TPE biedt ons een gemeenschappelijk kader van W&T&D-onderwijs, zodat we met elkaar sterker zijn dan alleen.” *(partner TPE)*

**Kunst als middel om in beweging te komen en te verbinden.**

## THE ARTIST WAY

Moeders uit diverse stadsdelen in Enschede hebben dit najaar hun creativiteit leren activeren. Geïnspireerd door het boek The Artist Way gingen ze aan de slag, begeleid door Mirna Limon. Elke week een nieuwe opdracht: schrijf dagelijks Morning Pages, ga op Artist Date en experimenteer met verschillende materialen. Zo kwamen ze uit hun comfortzone. De workshopreeks en al het huiswerk mondde uit in de expositie 'Work in Progress', want we zijn we niet allemaal altijd in ontwikkeling?

## VAN HAAG TOT WAL FESTIVAL

In coronatijd haalden we heel veel verhalen op van vroeger en nu uit onze binnenstad. Die verhalen gaven we ter inspiratie aan theatermakers, muzikanten en kunstenaars. Zij maakten hierover o.a. locatievoorstellingen, concerten, pop up expo's en podcasts. Deze 'cultuurcadeautjes' aan de stad werden tijdens het festival op 18 juni uitgepakt.

## ACTIEPROGRAMMA VOOR JONGEREN

#hardgaan053 is het actieprogramma waarin we samen met Alifa en Sportaal optrekken om jongeren na corona te ondersteunen, inspireren en toekomstperspectief bieden. We lieten ze kennismaken met verschillende creatieve activiteiten. Van het schilderen van een grote Banksy art muur op het schoolplein tot het maken van pinhole camera's. Van het tie-dyen van T-shirts, tot TikTok filmpjes onder leiding van de bekende Twentse TikToker Lola Pani.





## DE KUNST VAN GELIJKWAARDIG ONTMOETEN

Samen met welzijnsorganisatie Aveleijn hebben we afgelopen jaar ontmoetingen georganiseerd vanuit gelijkwaardigheid, met kunst als middel om te inspireren en verbinden. De ontmoetingen vonden plaats tijdens de Art Brut Biënnale in Hengelo, de Vakgenootschapsdag voor persoonlijk begeleiders van Aveleijn en in het Rijksmuseum Twenthe.



“Honderden plekken in het land die zo belangrijk zijn als water. Lang leve de kleine zaal, leve het theater”

## CULTUURMAKELAARS

Met de cultuurmakelaars van Overijssel hebben we gewerkt aan het project ‘Move on! Amateurkunst in transitie’. Een reeks bijeenkomsten en online inspiratiesessies. We organiseerden de Week van de Amateurkunst, samen met het werkveld.

In Almelo zijn de (amateur)kunstenaars in september samengebracht in hun zoektocht naar atelierruimte.

Er is inmiddels zicht op een verzamelgebouw voor de kunstenaars.



“Heerlijk struinen van de ene  
culturele hotspot naar de andere”

